

‘แม่กลอง อิน-จัน’

โยงประวัติศาสตร์โลก

‘กีเลน ประลองเชิง’ ไร้สาย ไบปมบ้านเกิดฯ เฟดสยาม

‘แม็กลอง อิน-จัน’

โยงประวัติศาสตร์โลก

‘กิเลน ประลองเชิง’ ไร้สาย ไบปมบ้านเกิดเพ

www.facebook.com/ScoopMati

ประชาชื่น

นี้เป็นทริปสุดพิเศษอย่างแท้จริง สำหรับรายการ **พรรคชัย บุนปาน-สุจิตต์ วงษ์เทศ** ทอดน่องท่องเที่ยว “ตอน สมุทรสงคราม น้ำแม็กลอง เส้นทางเชื่อมสองมหาสมุทร สุดยอด Siamese Twins อิน-จัน” ในช่วงบ่ายของวันอังคารที่ 19 มิถุนายนที่ผ่านมา เนื่องด้วยได้รับเกียรติจากวิทยากรอาสาอย่าง **ประกิต หลิมสกุล** หรือ “กิเลน ประลองเชิง” คอลัมนิสต์ในตำนาน จากคอลัมน์ **ชักธงรบ** หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นชาวแม็กลองตัวจริงเสียงจริง โดยนัดหมายกันที่วัดใหญ่แม็กลอง อำเภอมือง สมุทรสงคราม จุดบรรจบระหว่างแม่น้ำแม็กลอง และคลองแม็กลอง

กิเลน ประลองเชิงย้อนเล่าเรื่องราวอย่างมีสีสัน โดยให้ภาพกว้างและความสำคัญของพื้นที่บริเวณดังกล่าวว่า ในอดีตจุดนี้เสมือนเป็นแลนด์มาร์กสุนทรภู่ยังบรรยายไว้เมื่อครั้งเดินทางมาถึงคลองแม็กลองว่าสองฟากฝั่งช่างแน่นขนัด

“วันนี้เรามาด้วยถนนพระราม 2 สมัยโบราณ ถ้าเริ่มจากคลองด่านฝั่งธน ผ่านบ้านคุณพรรคชัย เชื่อมคลองมหาชัย ข้ามมาคลองสุนัขหอน มาถึงคลองแม็กลอง สุนทรภู่ยังเขียนกลอนไว้มีเนื้อหาว่า สองฝั่งคลองแน่นขนัด นี่เรายืนอยู่ในตำแหน่งที่รุ่งเรือง เพื่องฟู เหมือนเป็นมาร์ก ฝั่งนี้คือมหาอำนาจ เสียหายที่วันนี้ร่วงโรยลงไป”

คอลัมนิสต์ดังยังเปิดลิ้นชักความทรงจำในวัยเยาว์เมื่อครั้งยังเป็นสามเณรว่า วัดใหญ่แห่งนี้ เคยมีหอไตรปลูกในสระน้ำ มีลักษณะเหมือนกุฎิยาว วันหนึ่งได้เจอหนังสือที่ตื่นเต้นมาก คือจารึกวัดโพธิ์ จึงขอยืมทางวัด แต่พระไม่ให้ยืม เพราะเกรงว่าจะหาย

แต่อนุญาตให้คัดลอกได้ ตนจึงข้ามฟากมาคัดทุกวัน



(จากซ้าย) พรรคชัย บุนปาน หัวเรือใหญ่ ‘มติชน’ แชนนหลวงพ่ोज วัดเสด็จ สมุทรสงครามมาทอดน่องแม็กลอง, พระชาญชัย วิชชโย เจ้าอาวาสวัดใหญ่ฯ, สุจิตต์ วงษ์เทศ คอลัมนิสต์ฝึกปากคมค่ายประชาชื่น และประกิต หลิมสกุล ‘กิเลน ประลองเชิง’ จาก ‘ไทยรัฐ’ พบปะพูดคุยอย่างออกรสทั้งก่อน-หลังถ่ายทำรายการ



ชมคลิปวิดีโอ

วัดก็เป็นเรื่องที่ดี จากนั้นมาถึงไม่นานมานี้หายจากสหรัฐอเมริกา คุณประกิต “สะแปณสยามอิน-จัน” บ้านเกิดจริงๆ

“อ้าวแม็กลองแหลมใหญ่” เป็นหนึ่งคือแหลมดอิน-จันอยู่ด้านหัก เป็นเส้นทางแต่อนุสรณ์สถานตำบลสุนัขหอนต้นชนปลายไม่ดูสถานไปไว้บ้านมากเกินไป”

อย่างไรก็ตาม เพราะทำให้ระลึจะขอบคุณมากใหญ่ ถ้าขยับขยายมาถึงตรงนี้ มติชน เสริมว่าเป็นส่วนหนึ่งขอประวัติศาสตร์โลสหรัฐอเมริกา แแห่งทั่วโลก มีพสำคัญ ทางจึงให้ตี ไม่จำเป็นต่อ

ส่วนประเด็นมอญ โดยคำว่าโคลง หมายถึงสมุทรในอดีต โเข้าแม็กลอง คำแปลว่า ภูเขาสูงเขาโตอยู่ปากน้ำสุจิตต์ยังย้ำ

สกลปรก “เราที่ปล่อยเนา ทั้งคแบ่งบประมาณคมนาคมเหล่าน

สมุทรสงคราม คู่ตำบลบ้านปรก คู่วัดใหญ่ เล่นเอาพระท่านปวดร้าวน้อย วันนี้อยู่ไหนไม่ทราบ มีของจำลองไว้ก็ไม่เหมือน ผมทันเห็นสมัยเป็นเณรจริงๆ แล้วถ้าวัดนี้ถ้าพระไม่เข้มแข็ง นำมากินโบสถ์

เคยสนทนากับดั่งเบตสนชกความทรงจำวัน
เยาว์เมื่อครั้งยังเป็นสามเณรว่า วัดใหญ่แห่งนี้ เคย
มีหอไตรปลูกในสระน้ำ มีลักษณะเหมือนกุฏิยาว วัน
หนึ่งได้เจอหนังสือที่ตื่นเต้นมาก คือจารึกวัดโพธิ์ จึง
ขอยืมทางวัด แต่พระไม่ให้ยืม เพราะเกรงว่าจะหาย
แต่อนุญาตให้คัดลอกได้ ตนจึงข้ามฟากมาคัดทุกวัน



(จากซ้าย) ชรรค์ชัย บุนปาน หัวเรือใหญ่ 'มติชน' แชนวหลวงพื่อใจ วัดเสด็จ สมุทรสงครามมาทอดน่อง
แมกลอง, พระชาญชัย วิชชโย เจ้าอาวาสวัดใหญ่ฯ, สัจจิตต์ วงษ์เทศ คอลัมนิสต์ฝึกปากคมคายประชาชน และ
ประกิต หลิมสกุล 'กิเลน ประลองเชิง' จาก 'ไทยรัฐ' พบประพุดคุยอย่างออกรสทั้งก่อน-หลังถ่ายทำรายการ



ปากอ่าวซึ่งมองเห็น 'แหลมใหญ่' บ้านเกิดอิน-จัน
แผดสยามบริเวณปากคลองบางเรือหัก แมกลอง
สมุทรสงคราม

ตอนนั้นชรรค์ชัย และสัจจิตต์ รุ่งเรือง มีชื่อเสียงแล้ว
“ต้องนั่งเรือจากวัดบ้านแหลม ข้ามฟากมานั่ง
คัดทุกวัน เอาสมุดมานั่งคัด กลอน กลอักษร กล
บทวัดโพธิ์ ตอนนั้นคุณชรรค์ชัย คุณสัจจิตต์ รุ่งเรือง
เฟื่องฟูแล้ว แต่ผมยังเป็นเด็กวัดอยู่ มีคนบอก
โบสถ์วัดใหญ่สวยที่สุด โตมาถึงรู้ว่าเจ้าพระยา
รัตนภิเษก ต้นตระกูลรัตนกุล เป็นผู้สร้าง ถึง
หอไตรหายไปแต่ยังเหลือศาลาริมน้ำและโบสถ์
ที่สวยงาม”

ด้วยความเป็นถิ่นฐานบ้านเกิด กิเลน ประลอง
เชิงจึงรู้เรื่องราวลึกซึ้งนอกเหนือจากตัวรับตำรา
โดยเฉพาะประวัติศาสตร์บอกเล่า รวมถึง “เรื่อง
เมธา” ในชุมชน

“ในโบสถ์เคยมีหลวงพ่อกันจันทร เป็น



วิหารวัดใหญ่ อยู่ระหว่างการบูรณะ เชิญญาติโยมร่วมสมทบตามศรัทธา



ศาลเจ้าอมา ที่กิเลน ประลองเชิง เล่าว่า สมัยก่อนเรือทะเลออกจากฝั่งต้องไปไหว้ทุกลำ
มีหนัง-จิวให้ดูเพลิน ปีละ 3-4 เดือน

พระพุทธรูปทรงเครื่อง มีจารึกที่ฐาน ถ้าจำไม่ผิด
คือมีอายุอยู่ในสมัยพระเจ้าบรมโกศ แต่หายไปสมัย
หลวงพ่อสุนทรีเป็นเจ้าอาวาส ชาวบ้านเดินขบวน
มาร้องที่กุฏิว่าไม่รักษาพระไว้ทั้งที่เป็นพระคู่เมือง

สมุทรสงคราม คู่ตำบลบ้านปรก คู่วัดใหญ่ เส้นเอา
พระท่านปวดร้าวไม่น้อย วันนี้ไปอยู่ไหนไม่ทราบ มี
ของจำลองไว้ก็ไม่เหมือน ผมเห็นสมัยเป็นเณร
จริงๆ แล้วถ้าวัดนี้ถ้าพระไม่เข้มแข็ง น้ำมากินโบสถ์
หายไปแล้ว หลวงพี่สนิทเองท่านเคยบ่นว่าเณรเอ๋ย
เป็นสมภารมันลำบาก หาเงินสร้างเขื่อนเพื่อรักษา
วัด นี่เป็นประเด็นที่คุณชรรค์ชัยฝากว่า หลวงต้อง
เข้ามาดูแล ย้อนให้เห็นความยิ่งใหญ่ของอดีต ไม่ใช่
เอาไปเป็นเงินทอง”

พูดจบหันไปถาม พระชาญชัย วิชชโย เจ้า
อาวาสวัดใหญ่ แมกลอง ซึ่งได้รับอาราธนามาร่วม
พูดคุยว่า “วัดนี้ไม่มีคนเอาเงินทองมาให้ใช้ไหม?”
หลวงพ่อรับตอบ “ไม่มี” ทำเอางงสนทนากว้าง



สัจจิตต์ กับลีลาชี้แผนที่อ่าวไทย โดย
ศิลปินวัฒนธรรม ช่วยถือทุกทริบ บ

ครั้นเครงขึ้นมดด้วยเสียงหัวเราะ

หลวงพ่อยังเล่าว่า วัดใหญ่แห่งนี้เคยรุ่งโรจน์
แต่ปัจจุบันร่วงโรยลงไป หากญาติโยมอยากมา
ร่วมกันทำบุญ บูรณปฏิสังขรณ์ศิลปกรรมภายใน



พื้นที่โดยรอบอนุสรณ์สถานแผ่นดิน-จัน ที่ตำบลลาดใหญ่ ซึ่ง กิเลน ประลองเชิง
สะกิดว่าห่างจากบ้านเกิดแผดสยามกว่า 10 กม. ถ้าขยับขยายได้จะขอบคุณมาก

โคลง หมายถึง
สมุทรในอดีต
เข้าแมกลอง ค
แปลว่า ภูเขา
เขาโคดอยู่ปาก
สัจจิตต์ยังยั

สกปรก “เราทำ
ปล่อยเน่า ทั้งค
แบ่งบประมาณ
คมนาคมเหลา
ที่สุดของลุ่มน้ำ
โคกพลับ เป็น
2,500 ปีมาแล้ว
คือแนวทะเลดัด

ชรรค์ชัย บ
จำกัด (มหาชน)
อย่างจริงจังมา
งานต่างๆ ดูแล
“ต้องเอาใจ

มีเยอะ ควรดูแล
แล้วไม่เห็นลาคด
ไม่เห็นชีวิตตัว
น้ำสะอาด ชีวิต
พัฒนาแหล่งนี้
แล้วอย่างญี่ปุ่น
เนรมิต พื้นที่
ว่า สมุทรสงคราม
ทำมาหากิน มี
และอยู่อย่างส
การะมาก เช่น
พ่อดง วัดบาง
เจริญ เป็นต้น
จังหวัดสมุทรส
วัดเสด็จ สมท
จากนั้นทั้งพ
อย่างสบายอาร
เบาๆ เคล้าเสียง
นี่เป็นเพียง
สนุกสนานใน

ขบมบ้านเกิดแฝดสยาม



ชมคลิปวิดีโอ



พ่อใจ วัดเสด็จ สมุทรสงครามมาทอดน่อง
ศ คอฉมนิสดีฝปากคมค่ายประชาชื่น และ
ยอย่างอกรสทั้งก่อน-หลังถ่ายทำรายการ

คราม คู่ตำบลบ้านปรก คู่วัดใหญ่ เล่นเอา
ปวดร้าวไม่น้อย วันนี้อยู่ไหนไม่ทราบ มี
งไว้ก็ไม่เหมือน ผมทันเห็นสมัยเป็นเณร
ถ้าวัดนี้ถ้าพระไม่เข้มแข็ง น้ามากินโบสถ์

วัดก็เป็นเรื่องที่ดี

จากนั้นมาถึงประเด็นแฝดสยามอิน-จัน ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ทายาทอิน-จัน ตระกูลบังเกอร์ เดินทางจากสหรัฐอเมริกาไปยังแม่กลอง บ้านเกิดบรรพบุรุษ คุณประกิต “สะกิด” ประเด็นที่ว่า อนุสรณ์สถานแฝดสยามอิน-จัน ที่ตำบลลาดใหญ่ ไม่ใช่จุดที่เป็นบ้านเกิดจริงๆ ของทั้งคู่

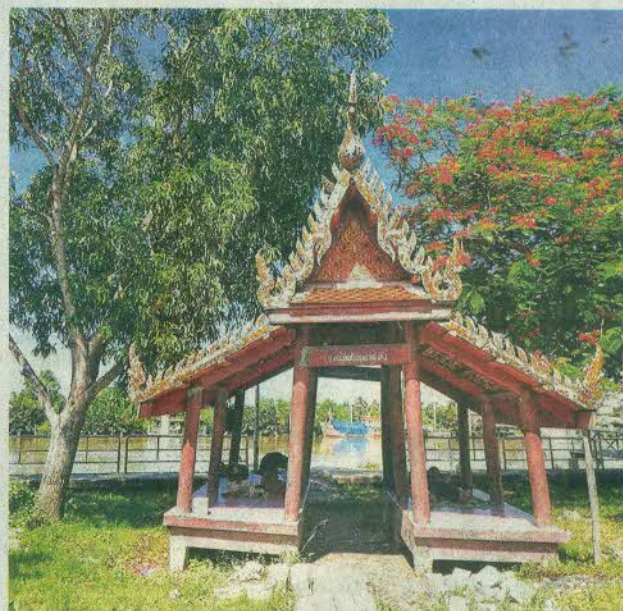
“อ้าวแม่กลองมี 2 แหลม ด้านตะวันตก เรียกแหลมใหญ่ เป็นแหลมที่มีหอยแครง อีกแหลมหนึ่งคือแหลมด้านดอนหอยหลอด บ้านเกิดของอิน-จันอยู่ด้านแหลมใหญ่ บริเวณปากคลองเรือหัก เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงไปยังยี่สาร และเพชรบุรี แต่อนุสรณ์สถานกลับไปอยู่ตำบลลาดใหญ่ หรือตำบลสุนัขทองเดิม ไกลจากบ้านเกิดอิน-จันจนจับต้นชนปลายไม่ถูก คือราวๆ 10 กม. การเอาอนุสรณ์สถานไปไว้บ้านลาดใหญ่ไกลเกินจริง ผิดฝา ผิดฝักมากเกินไป”

อย่างไรก็ตาม เจ้าตัวบอกว่าเข้าใจถึงเจตนาดี เพราะทำให้ระลึกถึง จึงขอขอบคุณที่สร้างไว้ แต่จะขอบคุณมากกว่าถ้าอย่างน้อยสร้างไว้ในฝั่งแหลมใหญ่ ถ้าช่วยขยายได้ก็จะดี

มาถึงตรงนี้ **สุจิตต์ วงษ์เทศ** คอลัมนิสต์เครือมติชน เสริมว่า ประวัติศาสตร์แฝดอิน-จัน ไม่ใช่เพียงเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ไทย หากแต่เป็นประวัติศาสตร์โลก เพราะแฝดสยามเดินทางไปยังสหรัฐอเมริกา และเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ หลายแห่งทั่วโลก มีทายาทอยู่ที่สหรัฐมากมาย นี่เป็นเรื่องสำคัญ ทางจังหวัดควรทำมิวเซียมหรือพิพิธภัณฑ์ให้ดี ไม่จำเป็นต้องใหญ่โต แต่ขอให้ข้อมูลที่ดี

ส่วนประเด็นชื่อ “แม่กลอง” นั้นมาจากภาษามอญ โดยคำว่า แม่ มาจาก เม แปลว่า ใหญ่ ส่วน โกลง หมายถึง หนทาง แม่น้ำกลองคุมการค้าข้ามสมุทรในอดีต โดยมีเขายี่สารเป็นแลนด์มาร์กก่อนเข้าแม่กลอง คำว่ายี่สาร มาจากภาษาจีนว่า ยี่ซาน แปลว่า ภูเขาสูงโดด ตรงตามภูมิประเทศที่มียอดเขาโดดอยู่ปากน้ำแม่กลองใกล้ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

สุจิตต์ยังย้ำว่า ขออย่าปล่อยให้น้ำลำคลองสกปรก “เราทิ้งเส้นทางคลอง สิมคลองไปหมดปล่อยเน่า ทั้งคลองแม่กลอง คลองสุนัขทอง ควรแบ่งงบประมาณมาทำคลองให้สะอาด เส้นทางคมนาคมเหล่านี้มีมาแต่ยุคอยุธยา ชุมชนเก่าแก่



ศาลาริมน้ำของวัดใหญ่ แม่กลอง แม้ทรุดโทรมแต่ยังเห็นเค้าโครงของความงดงามไม่เสื่อมคลาย



สุจิตต์ วงษ์เทศ

อิน-จัน แฝดสยาม
เมืองแม่กลอง จ.สมุทรสงคราม



พอใจ วัดเสด็จ สมุทรสงครามมาทอดน่อง
เทศ คอลัมน์สัตว์ปีกคณค้ายประชาชน และ
คุยอย่างออกรสทั้งก่อน-หลังถ่ายทำรายการ

สงคราม คู่ตำบลบ้านปรก คู่วัดใหญ่ เล่นเอา
ปวดร้าวน้อย วันนี้อยู่ไหนไม่ทราบ มี
คลองไว้ก็ไม่เหมือน ผมเห็นสมัยเป็นเนร
ลัว้วัดนี้ถ้าพระไม่เข้มแข็ง น้ำกินโบสถ์
แล้ว หลวงพี่สนิทเองท่านเคยบ่นว่าเนรเอ๊ย
การมันลำบาก หาเงินสร้างเขื่อนเพื่อรักษา
น้ำประเด็นที่คนซัดซัดผากว่า หลวงต้อง
แล ย้อนให้เห็นความยิ่งใหญ่ของอดีต ไม่ใช่
เป็นเงินทอง"

จบหันไปถาม พระชาญชัย วิชโย เจ้า
วัดใหญ่ แมกโลง ซึ่งได้รับอาราธนามาร่วม
ว่า "วัดนี้ไม่มีคนเอาเงินทองมาให้ใช้ไหม?"
อธิบตอบ "ไม่มี" ทำเอางงสนทนากว้างไ



จากฝั่งต้องไปให้ทุกลำ

งั้นมาด้วยเสียงหัวเราะ
ของพ่อยั้งเล่าว่า วัดใหญ่แห่งนี้เคยรุ่งโรจน์
บันร่วงรอยลงไป หากญาติโยมอยากมา
ทำบุญ บูรณปฏิสังขรณ์ศิลปกรรมภายใน



จีน ที่ตำบลลาดใหญ่ ซึ่ง ก็เลน ประลองเชิง
กว่า 10 กม. ถ้าขยับขยายได้จะชอบคุณมาก



โคลง หมายถึง หนทาง แม่น้ำคลองคูมการค้าข้าม
สมุทรในอดีต โดยมีเขายี่สารเป็นแลนด์มาร์กก่อน
เข้าแมกโลง คำว่ายี่สาร มาจากภาษาจีนว่า อี้ซาน
แปลว่า ภูเขาสูงโดด ตรงตามภูมิประเทศที่มียอด
เขาโดดอยู่ปากน้ำแมกโลงใกล้ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย
สุดจิตตัวย้ำว่า ขออย่าปล่อยให้แม่น้ำลำคลอง
สกปรก "เราทิ้งเส้นทางคลอง สิมคลองไปหมด
ปล่อยน้ำ ทั้งคลองแมกโลง คลองสุนัขหอน ควร
แบ่งงบประมาณมาทำคลองให้สะอาด เส้นทาง
คมนาคมเหล่านี้มีมาแต่ยุคอยุธยา ชุมชนเก่าแก่
ที่สุดของลุ่มน้ำแมกโลงอยู่ตรงตำบลโพหัก บ้าน
โคกพลับ เป็นทะเลโคลนตม มีคนอยู่อาศัยราว
2,500 ปีมาแล้ว โดยพื้นที่ซึ่งเป็นถนนพระราม 2
คือแนวทะเลดั้งเดิม"

พรรคชัย บุญปาน ประธานกรรมการ บ.มติชน
จำกัด (มหาชน) ผู้ให้ความสำคัญกับแม่น้ำลำคลอง
อย่างจริงจังมานาน ช่วยย้ำอีกแรงว่า อยากให้หน่วย
งานต่างๆ ดูแลแหล่งน้ำและภูมิทัศน์โดยรวม
"ต้องเอาใจใส่แม่น้ำลำคลอง คลองซอยย่านนี้



สุดจิต กับลีลาซีแพนที่อ่าวไทย โดยมี อัยชัย ยอดพิชัย ผู้ช่วย บก.นิตยสาร
ศิลปวัฒนธรรม ช่วยถือทุกทริบ บอก 'ถ้าเปลี่ยนคนถือเดียวซีไม่ถูก'

มีเยอะ ควรดูแล ทำให้เกิดประโยชน์ ไม่ใช่มีคน
แล้วไม่เห็นลำคลอง ถ้าไม่เห็นแม่น้ำลำคลองเท่ากับ
ไม่เห็นชีวิตตัวเอง ควรดูแลภูมิทัศน์โดยรวม แหล่ง
น้ำสะอาด ชีวิตก็สะอาด งดงาม ในขณะที่ ฝรั่ง
พัฒนาแหล่งน้ำ เราบ้าคอนกรีต ประเทศที่เจริญ
แล้วอย่างญี่ปุ่น สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ
เนรมิต พื้นฟูแหล่งน้ำทั้งนั้น" กล่าวจบยังปิดท้าย
ว่า สมุทรสงครามเป็นจังหวัดเล็กๆ น่ารัก คนขยัน
ทำมาหากิน มันคงในพระพุทธศาสนา มีวัดเยอะ
และอยู่อย่างสมบูรณ์ มีพระที่มีชื่อเสียง เป็นที่สัก
การะมาก เช่น หลวงพ่อแก้ว วัดพวงมาลัย หลวง
พ่อคง วัดบางกะพ้อม และหลวงพ่อยอด วัดแก้ว
เจริญ เป็นต้น โดยวันนี้เดินทางมาทอดน่องที่
จังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้สัรยแชนหลวงพ่อใจ
จากนั้นทั้งหมดได้พากันเดินชมสายน้ำแมกโลง
อย่างสบายอารมณ์ด้วยเป็นเวลาแดดร่ม ลมพัดโชย
เบาๆ เคล้าเสียงเรือหางยาวเป็นบางช่วงบางตอน
นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสาระและความ
สนุกสนานในรายการ พรรคชัย บุญปาน-สุดจิต
วงศ์เทศ ทอดน่องท่องเที่ยว ซึ่งมีเป็นประจำทุก
เดือน ทริบหน้าไปไหน ต้องติดตาม!

พรรณราย เรือนอินทร์



ประวัติย่อ อิน-จัน บนแผ่นป้ายโลหะข้างถนนหน้าโบสถ์
วัดเทพนิมิต เมืองเมตต์แอรี รัฐนอร์ทแคโรไลนา (ถ่ายเมื่อ
เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2546) [ภาพจากหนังสือ แผ่นสยาม
อิน-จัน คนคู่ชีวิต โดย วิลาส นิรันดร์สุขศิริ สำนักพิมพ์มติชน
พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.2549 หน้า 355]

"แผ่นสยามอินกับจัน เกิด ค.ศ. 1811 ในสยาม แล้วตั้งรกราก
เป็นเกษตรกรบนพื้นที่ย่านนี้ ตาย ค.ศ. 1874 มีหลุมฝังศพอยู่ห่าง
ไปทางทิศตะวันตก 100 หลา"

ข้อความแผ่นป้ายอยู่ริมถนนในเมืองเมตต์แอรี รัฐนอร์ท
แคโรไลนา สหรัฐ บอกย่อๆ ประวัติความเป็นมาของแผ่นสยาม
อิน-จัน

เกิด ค.ศ.1811 ตรงกับ พ.ศ.2354 ต้นแผ่นดิน ร.2
(ครองราชย์ พ.ศ. 2352-2367)

ตาย ค.ศ.1874 ตรงกับ พ.ศ.2417 ต้นแผ่นดิน ร.5
(ครองราชย์ พ.ศ.2411-2453)

อนุสรณ์สถาน

อนุสรณ์สถานอิน-จันแผ่นสยาม ทางรถไฟสร้างไว้บริเวณ
กว้างขวางที่อิน-จันไม่ได้เกิด และไม่เคยอยู่ที่นั่น ตลาดใหญ่
อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

[ทำนองเดียวกับอนุสาวรีย์สุนทรภู่ ทางรถไฟสร้างไว้บริเวณ
กว้างขวางที่สุนทรภู่ไม่ได้เกิด และไม่เคยอยู่ที่นั่นของบ้านกร่ำ
เมืองแกลง จ.ระยอง]

อนุสรณ์สถานมีตัวอย่างทั่วไปในอเมริกาและยุโรป มีหลาย
ขนาดและหลายรูปแบบ โดยไม่จำเป็นต้องใหญ่โต
โอ้อ่า ใช้พื้นที่กว้างขวางนับสิบไร่ร้อยไร่ (ที่ทางการไทยมักอ้าง
ว่าต้องมียาเพื่อรองรับคนไปเที่ยวชม ซึ่งเราจริงเข้าก็ไม่มีคน
มากทุกแห่งรวมทั้งที่นี่ไม่มีคนเข้าชม) และไม่จำเป็นต้องสร้าง
อนุสาวรีย์รูปปั้นตั้งกลางแจ้ง (ให้คนบินผ่านแล้วเอี้ยวรถซัด)

แค่ป้ายแผ่นเดียวมีข้อความตรงตามหลักฐานประวัติศาสตร์
สั้นๆ ง่ายๆ ตั้งไว้ข้างถนนคนเห็นสะดวกๆ ก็มีคุณค่ามากอย่าง
ยิ่ง เช่น

ทำป้ายตั้งไว้บริเวณริมถนนสองฟากปากคลองบางเรือหัก
ต.แหลมใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม มีข้อความแผ่นป้าย
(ตัวอย่าง) ปรับปรุงแก้ไขได้ ไม่ยาก ดังนี้

อิน-จัน แผ่นสยาม

เกิด พ.ศ.2354 บ้านแหลมใหญ่ ปากคลองบางเรือหัก
เมืองแมกโลง จ.สมุทรสงคราม

พ่อแม่เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว คำขายอยู่เรือนแพ และทำ
ประมงในแม่น้ำลำคลอง ต่อมา มีชาวอเมริกันรับอุปการะไป
อยู่สหรัฐ แล้วมีครอบครัวสืบลูกหลานจนทุกวันนี้

ตาย พ.ศ. 2417 เมืองเมตต์แอรี รัฐนอร์ทแคโรไลนา สหรัฐ